

Nr 412

Av fru **Svensson m. fl.**, om utredning rörande åldersvården.

Kommunernas kostnader för åldersvården är av betydande omfattning och blir för varje år alltmer betungande. Detta förhållande orsakas dels av att åldersgrupperna i de högre åldrarna blir allt större, dels ock på att inställningen till åldersvården under det senaste årtiondet väsentligt har förändrats. Man lägger numera större vikt än tidigare vid de gamlas trivsel och trevnad, antingen dessa bor på ålderdomshem eller som numera sker i stor utsträckning omfattas av den s. k. öppna åldersvården.

Pensionsreformen — folkpensionen och så småningom tjänstepensionen — ger våra gamla ekonomisk trygghet inför ålderdomen även då de inte längre har krafter att förvärvsarbeta. Vid hög ålder med avtagande krafter och begynnande ålderssjukdomar kan det, trots detta, för många bli ganska bekymmersamt att klara det dagliga livets bestyr. Det är i detta sammanhang som den av kommunerna bedrivna öppna åldersvården är så ytterst värdefull. Därigenom ges de gamla möjlighet att bo kvar i sina hem så länge som möjligt. Kommunerna ordnar detta genom deltidsanställd hemhjälp. Och det är inte bara en mänskligt human åtgärd att låta de gamla så länge som möjligt bo kvar i sin invanda hemmiljö, det är också en långt billigare vårdform än vad driftkostnaderna per pensionär och dag är på ett ålderdomshem.

Då följderna av den öppna åldersvården är att den fördröjer pensionärens intagande på ålderdomshem och bidrager till att minska den stora platsefterfrågan på dessa hem, är det synnerligen önskvärt att staten finner någon form för att ekonomiskt stödja även denna vårdform som också tenderar att bli allt mer krävande.

Vi kommer heller inte ifrån att klientelet på våra ålderdomshem blir alltmera skröpligt allteftersom pensionärernas ålder blir högre.

Detta har som naturlig följd att större krav ställs på vårdpersonalens kvalifikationer och därmed blir också driftkostnaderna dyrare.

Det är emellertid inte endast kostnaderna för den öppna vården och de allt högre driftkostnaderna av ålderdomshemmen som kommunerna själva får bestrida. De har också på grund av penningvärdets fall och dyrare byggnadskostnader att betala en allt större del av kostnaderna även då det gäller uppförande av ålderdomshem.

Den skala för statsbidrag som 1953 års riksdag fastställde var utformad

med sikte på att staten skulle svara för ca 33 procent av bidragsunderlaget, som samtidigt fastställdes till 18 000 kr. per vårdplats.

Allmänna statsbidragsutredningen konstaterade i sitt betänkande 1956 att »statsbidraget till ålderdomshem numera sjunkit från 33 till 15 procent i den s. k. normalkommunen». Man kan väl utan överdrift säga, att det nu (1960) hör till undantagen att *någon* kommun får mer än 20 procent av bidragsunderlaget. Och ändå motsvarar 18 000 kr. per vårdplats ingalunda de verkliga byggnadskostnaderna i dag.

Då bidragsunderlaget av 1953 års riksdag fastställdes till 18 000 kr. per vårdplats var detta grundat på de faktiska byggnadskostnaderna vid tidpunkten i fråga. Bidragsunderlaget fastställdes nämligen till olika belopp för olika år bakåt i tiden. Dåvarande departementschefen framhöll i propositionen nr 68, att bidragsunderlaget givetvis borde omprövas i framtiden i den mån de faktiska kostnaderna för ålderdomshemmen ändrades.

De byggnadskostnader som låg till grund för ett bidragsunderlag på 18 000 kronor per vårdplats baserades givetvis på den tidens standard. Som regel i fråga om ålderdomshemmens standard gällde då att *hälften* av platserna skulle utgöras av enkelrum. Utvecklingen har dock sedan dess gått mycket snabbt, och antalet enkelrum i förhållande till antalet dubbelrum har ökat kraftigt, vilket givetvis innebär en höjd standard men också betydligt högre kostnader per vårdplats. Genomsnittskostnaden var enligt socialstyrelsens statistik för tiden 1 juni 1958—31 maj 1959 ca 27 000 kronor per vårdplats.

Med stöd av ovanstående hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om utredning av huru statligt stöd bör utformas för att på bästa sätt stödja den öppna åldringsvården i kommunerna;

att riksdagen hemställer att Kungl. Maj:t till 1961 års riksdag måtte inkomma med förslag om höjning av statsbidragskalan till ålderdomshem samt uppräknning av bidragsunderlaget till de faktiska byggnadskostnaderna per vårdplats.

Stockholm den 26 januari 1960

<i>Rosa Svensson</i>	<i>Elsa Lindskog</i>	<i>Annie Jäderberg</i>
<i>Lena Renström-Ingenäs</i>	<i>Hernfrid Bark</i>	<i>Harald Almgren</i>
<i>Eric Karlsson</i>	<i>Viola Sandell</i>	<i>Gunbjörg Thunvall</i>
<i>Birger Nilsson</i>		<i>Thyra Löfqvist</i>